

BESZTERCZE

Politikai, társadalmi, közmívelődési, közigazgatási és közgazdasági érdekeket képviselő hetilap

Havi melléklet: „**TANÜGYI ÉRTESÍTŐ**” a „Besztercze-Naszód vármegyei általános tanító-egyesület” hivatalos közlönye.

A „Besztercze” és „Tanügyi Értesítő” együttes előfizetési ára helyben és vidékre: egész évre 4 frt, félévre 2 frt, negyedévre 1 frt — Hirdetéseket elfogad a kiadóhivatal. — A hirdetési díjak előre fizetendők.

Megjelenik
minden csütörtökön.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Beszterczen, Alsókülváros 61. sz. a., hova minden a lap szellemi és anyagi részét illető közlemény és küldemény intézendő. — Csak bérmentes leveleket fogadunk el. — Kéziratok nem adatnak vissza.

A tizenkettedik órában.

Ezeréves nemzeti nagy ünnepünk megülsére az előkészületek úgy az ország szívében, mint a vidéken hazaszerte a befejeződéshez közelednek. Ha most a tizenkettedik órában szemlét tartunk lelki szemeinkkel azon eredmény fölött, amelyet a lázas előkészületek létre hoztak s ennek alapján magunk elébe képzeljük azt az összbenyomást, amelyet a központban és az országszerte rendezendő ünnepségek a mélyebben figyelőre feltétlenül gyakorolni fognak: bizonyos tekintetben előre is az elégtelenség érzete kell, hogy meg szállja lelkünket.

Tenger nagy összegre megy ugyanis az a pénz, amit ezideig is elköltöttek arra, hogy a millennium megünneplése annyira impozáns legyen, amely teljes mértékben méltó egy oly nemzethez, amely második virágzását ezeréves politikai határok között megérhette s a mely erőkinszt el nem pazarolva, a történelmi hivatás jogosságával tekinthet a jövő év század felé. A római birodalom romba dülése óta egyetlen nemzetnek sem adta meg a gondviselés, hogy egy évezerre visszanyúló kontinuitással ünnepelhesse meg a közjog, a törvényesség és jogfejlődés emlékét. A gondviselésnek ama kegye csak a magyarnak jutott. Azért az az óriási pénzösszeg, mely ez ünnep céljaira eddig is elkölthetett és ezután is költeni fog, a legtávolabbról sem áldozat, hanem egyenértékűt képvisel azzal a kötelesegteljesítéssel, melyet a millennium páratlanul álló történelmi ténye magától a nemzettől és a nemzet minden hű fiától teljes joggal meg kíván. Nem is a túlköltekezés ellen emelünk mi kifogást, hiszen egy oly nemzet, mely ezer

éven át történelmi hivatását száz halál s ezer veszély közt is betudta tölteni, ha minden kincsét a haza oltárára hozná is áldozatul, azon erőnél fogva, mely eddig fönntartotta, magát anyagilag is regenerálni képes volna. Az ami bennünk már előre is az elégtelenség érzetét ébreszti föl, nem egyéb, mint azon leverő körülmény, hogy a nemzet millióinak közlekesültségét nem vagyunk képesek fölérezní, hogy* nem veti vizsgálódó tekintetünk elé hevét az a láng, mely egy ilyen alkalommal minden szívet egygyé forrasztva kellene, hogy föllobbantson. Azok a népmilliók, akik nemzetünk testének tulnyomó részét képezik, mintha nem is tudnának arról, hogy egy oly ünnepély küszöbénél áll nemzetünk, amelyről igazán el lehet mondanunk, hogy annak megérése oly világtörténelmi tény, mely a maga páratlanságával kicsinyt és nagyot, gazdagot és szegényt egyaránt méltó büszkeséggel és egy ezeréves nemzet tagjához illő magasztos lelkesültséggel kellene, hogy eltöltsön. A közérzet, sajnos, a középszerűsége alig emelkedik felül. Hátha még figyelembe vesszük azt az ellenáramlatot, mely az ünnepélyekből nemcsak, hogy részét kivenni nem akarja, de azok harmóniájának megzavarására tör. De nem vádaskodunk. Az időpont, az alkalom nem erre intenek. Mi csak fájdalomunknak adhatunk kifejezést, hogy állami létünk jelen viszonyai között, a felhozott körülmény, eltagadhatatlan tény.

Az ünnepségek ideje azonban rohamosan közeledik. A már-már beállott tizenkettedik óra sürgetőleg figyelmeztet, hogy készüljünk mi is, mert kellő módon megülni ezeréves fönnállásunk ünnepét mindnyájunknak hazafias szent kötelességünk. Vármegyénk köztisztületben álló vezére a kezdeményező lépéseket már

az e hó 19-én tartott értekezletet megelőzőleg megtette. A jelzett értekezlet a rendezendő ünnepségek módozatait is megállapította, úgy, hogy az adott viszonyok között reményünk van arra, hogy az ünneplésben vármegyénk sem fog a többi vármegyétől hátramaradni. Magának a vármegye ujjonnan készülő millennáris diszlobogójának fölavatása az ünnepségek olyan központjául kínálkozik, hogy jól esik hinnünk és remélnünk, hogy e lobogó az újabb évezre küszöbén jelvénye lesz vármegyénkben a tiszta honszeretettől égő szívek egybeolvadásának, a testvériség magasztos érzelmé ápolásának és összeforrasztó erejének.

Meg kell gondolnunk mindnyájunknak, sőt éreznünk és tudnunk kell, hogy a millennáris ünnepségek, nem politikai pártoknak képezik ünnepét, hanem összes polgárságunkét, azért hangoztatjuk, hogy a megtartandó ünnepélyek sikere érdekében közre kell munkálni városunk, sőt vármegyénk minden polgárának egyaránt. Nem szabad megengednünk, hogy kicsinyes szempontok bármit is levonjanak az ünnepélyek méltóságából, hanem arra kell törekednünk, hogy azok fényét és magasztosságát minél magasabbra emeljük.

A f. hó 19-én tartott előértekezlet részben már megállapította javaslat alakjában azon módozatokat, amelyek mellett a vármegye lobogóját fölavatni, a vármegye diszkozgyűlését megtartatni véleményezi. Hisszük, hogy törvényhatóságunk spontán módon fog azokhoz hozzájárulni. Azonban ennyivel nem lehet, nem szabad megelégednünk, hanem mindnyájunknak meg kell tennünk társadalmi uton is a magunk részünkről mindent.

Amint a f. hó 19-én tartott előértekezlet-ről szóló tudósításunkból, melyet jelen számunk

TÁRCSA.

Elnöki megnyitó.

— A Szent-István-társulat f. év április hó 16-án Budapesten tartott nagy gyűlésében elmondotta: *Vassary Kólos* hercegeprimás.

Mélyen tisztelt nagygyűlés!

A világtörténelemben nem volt korszak, amely a haladás zászlaját oly magasan lobogtatta, a természet erőit az ész kutatása által elért tanulmányai annyira uralva, felhasználta volna, mint korunk.

Ma mintegy kétkedve olvassuk, hogy azt a tudóst, aki XIV. Lajos francia királynak tervet nyújtott be, a hajók gőzerő által lehető mozgathatóságáról, örültek nyilvánították s a századán tul látó mechanikus nyelvedve, elhagyatva a szegények kórházában mult ki.

Manapság ilyesmi meg nem történhetik; hisz a hihetetlennek látszó — a közönség gunymosolyával fogadott találmányt is szaktudósok azonnal tanulmányozzák, és míg azelőtt minden fokozatosan, lassan fejlődött, ma az elméleti tételt kísérletekkel gyakorlatilag igazolva, sietve tökéletesbitik és anyagi viszonyaink fejlesztésére alkalmazzák elülről. Nemzetünk sem maradt el a kor haladásától.

A legutóbbi félszázad alatt lázas serénységgel igyekezett a költő szavai szerint „hatni, alkotni, gyarapítani”, hogy a haza fényre derüljön.

Valóban óriás a fejlődés, amelyet nemzetünk a szellemi és anyagi haladás terén felmutat, s ez annál bámulatosabb, minél nagyobbak voltak az akadályok, amelyekkel meg kellett küzdenie, és minél rohamosabb a gyorsaság, amelylyel az eredményeket sikerült létesítenie.

Körülbelül szintén félszázad előtt, amidőn nagy

szerű vívmányait a tudomány és ipar nemzetközi kiállításban a világnak bemutatta: hangzottak fel és azóta nem is némultak el a gyanúsítások, hogy a kereszténység, de különösen a katolicizmus természetellenessége az anyagi haladásnak, mert a vallás régi változatlan dogmái ellentétben állanak az új, folyton változó és növekvő haladással. E vádnak ellenében kijelentjük, hogy nemcsak nem helytelenítjük, ellenkezőleg helyeseljük az anyagi haladást, épp azért lelkesült elismeréssel adózunk nemzetünk szorgalmának, munkásságának és szívós kitartásának. Mert az anyagi emelkedés a szellemi műveltség egyik feltétele és kelléke; hisz tudomány, művészet, ipar csak oly nemzeteknél virágoztak és virágzanak, amelyek magasabb fokú anyagi jólétnek is örvedtek és örvendenek;

de helyeseljük azért is, mert az észnek diadala az anyag felett; az észnek győzelme a természeti erők meg nem változtatható törvényeinek irányítása és felhasználása felett;

helyeseljük végre, mert napról-napra teljesedni látjuk a szentírás e szavait: „dedit (Deus homini) potestatem eorum, quae sunt super terram” (Eccli 17. 3.) (Isten hatalmat adott az embernek mindazok felett, melyek a földön vannak).

De bármennyire méltányoljuk is anyagi haladásunk becsét, mégis aggodalommal tekintünk körül azon szomorú jelenségekre, melyek haladásunk kíséretében szemeink elé tárulnak és önkénytelenül azon kérdést kell felvetnünk: vajjon csak a tudomány és anyagi haladásunk-e azon alap, melyen közjólétünk nyugodhatik?

Báró Eötvös József éles látásával felismerte haladásunk aggályt keltő gyöngéjét, midőn e találó szavakat mondotta: „Korunk kizárólag praktikusnak tekinti magát és az anyagi művelésre fordítja tevő-

kenységét; azt, ami ezzel összeköttetésben nem áll, nem méltatja figyelemre.”

És igaza volt! mert csakugyan az anyagi haladás kivül mással keveset törődünk, s így az az ösvény, amelyen haladunk, minden anyagi haladásunk mellett sem vezet a társadalmi jólét felé; ellenkezőleg azon visszás és természetellenes állapotot hozhat létre, hogy nem az ész hajtja szolgálatába az anyagot, hanem megfordítva, az anyag uralja az értelmet, a kedélyt, a szívet s így igaznak bizonyulhat az, amit Rousseau és társai már évszázad előtt hirdettek: „az emberi nem a művelődés által többet veszített, mint nyert és hogy az, amit haladásnak nevezünk, tulajdonképp erkölcsi süllyedésünk.”

Nem veszem igénybe a mélyen tisztelt közgyűlés türelmét, azzal hogy a tudománynak a társadalomra való befolyását tárgyaljam, csak röviden jegyzem meg, hogy a tudomány magában véve nem képes a társadalmi jólétet biztosítani, tartatani; ennek biztosításához, fentartásához mindenkinek, vagy legalább a nagy többségnek közreműködése szükséges.

Igaz, hogy az ész és értelem az egész emberiségnek közös tulajdona, közös kincse: de az is igaz, hogy gyümölcsét a tudománynak, különösen jelenleg, már annyira magas és terebélyes fájáról nem mindenki szedheti le.

Nem a tudomány egyetemességéről szólok, mert ezt egyetlen egy ember sem bírja az egész világon, hanem a tudomány egyes ágait értem, amelyet szintén kevesen érhetnek el, részint azért, mert az evangéliumi példabeszéd szerint nem kaptunk egyenlő számú talentumokat, részint azért, mert társadalmi viszonyaink tekintetéből időnként másra kell fordítanunk.

Az az iparos, aki a nap legnagyobb részét üzleti helyiségeiben vagy műhelyében tölti, vagy az a

különfélék című rovatában tettünk közzé, látják olvasóink, városunkban a vármegye részéről rendezendő ünnepély lefolyása május hó 17-ére van tervezve. Szükséges, hogy ez alkalommal a város lobogódszt öltön, ablakainkat diszítsuk föl virágokkal, szönyegekkel és zöld galyakkal, hogy már a kora reggeli órákban külsőleg is jelét adjuk annak, hogy ünnepet ülünk, olyan ünnepet, melynél szobát, fényesebbet nem ünnepelt a vén Európa egyetlen nemzete sem.

E mellett a vidéknek is meg kell tennie a magát. Egyfelől az országosan elrendelt iskolai ünnepélyek, másfelől az egyházi főhatóságok útján elrendelt istentiszteletek oly központjait képezhetik a millennium megünneplésének, melyek, ha az illetékes vezéregyéniségek által meleg lelkesültséggel fognak fölhasználtatni, azoknak áldásos és messzire kiható befolyása magára a népre és ez által a közérzületre nem fog elmaradni.

Mult számunkban közöltük és méltattuk az ev. luth. és gör. kath. főpásztorok hazafias szellemben írott és a fenhatóságaik alatt álló egyházakhoz szóló körleveleiket a millennium megünneplése tárgyában. Ezuttal ismét hivatkozva azokra, fölkérjük mindkét felekezet lelkészeit, hogy teljes szívvél-lelékkel igyekezzenek odahatni, hogy a vezetősökre bizott nép kellő tájékozást szerezzen a millennium egyetemes érdekéről. Oszlassák el azon szűkkeblű felfogást, mintha a rendezendő ünnepélyekben való résztvétel csak a magyarságnak állana érdekében, sőt felhasználva az alkalmat, törekedjenek oda, hogy az egymás iránti bizalom, ragaszkodás és szeretet ébredjen föl a különböző nyelveken beszélő polgártársakban, mert az elzárkózottság, az egymástól való idegenkedés legnagyobb akadályai annak, hogy egy értelem és egy érzelm hatassa át hazánk összes lakosságát.

Jólesik hinnünk, remélnünk, hogy — a hazafiasságban nem levén különbség közöttünk — a millennium alkalmából a fölmagasztosult örömezés, a köznapi kicsinyes ellentéteken felülemelkedő nemes lelkesültség azt fogja eredményezni, hogy ha hálaimánkat különböző nyelveken is fogjuk fölbocsátani a népek és nemzetek istenéhez, de érzelmekben mindannyian együtt és egyek leszünk!...

szántó-vető ember, ki számunkra a mindennapi kenyeret fizikai erejével megszerzi, nem foglalkozhatik tudománnyal.

Az emberiség nagy zöme soha sem volt tudós, a mai bámulator haladás korszakában sem az.

A statisztika a földön élő emberek létszámát úgy 1.600.000.000 azaz: egyezerhatszázmillióra teszi; ezek közül, tegyük fel, hogy minden századik ember tudós, ha tudós!

99 nem az.

De feltéve, hogy az emberiség legnagyobb része, vagy mindenki tudós lenne vagy lehetne, még mindig fennmarad a kérdés: vajon a tudomány elégséges-e a közös előmozdítására?

A történelem szomorú példái tanusítják, hogy a fényes tehetségű, de sötét lelkű egyének valóságos ostorai voltak a társadalomnak.

A magas értelmiség és az anyagi haladás tehát, melyre napjainkban annyira törekszünk és melynek oly magas fokára eljutottunk, kevés értékkel bír, ha a szívkepzés elhanyagolásával, sőt annak hátrányára történik.

Montesquieu szerint is az állam alapja az erény; nélküle nem képzelhető a lelkek együttes tevékenysége, a szívek együttes érzése, a társadalom azon összetartó egysége, amely a nemzetnek, az államnak legyőzhetetlen erejét alkotja.

Hazánk műveltségének ama hatalmas épülete, amelyet az ész, a szorgalom, az ügyesség és erő a világ bámulatora oly rövid idő alatt teremtetett, tekintélyes és büszke alkotás ugyan; de csak úgy lesz maradandó és szilárd, ha biztos alappal rendelkezik s a kapesok is erősek, amelyek annak részeit összekötik.

Azt az alapot, az erényt, azokat a kapesokat: az egymás iránti szeretetet, türelmet, engedelmisséget, jótékonytságot mindenki, tudós és tudatlan, szegény és gazdag megszerezheti — nem mondom — hogy könnyen, mert akkor nem volna „virtus.”

Azért Epictet szerint: „Hasznosabb szolgálatakat teszünk a hazának, ha polgárainak szívét nemesítjük, mintha magas épületeket emelünk; előnyösebb reá nézve, ha nagy lelkek alacsony tetők alatt

POLITIKAI SZEMLE.

Az utólagos anyakönyvezés. Fölmerült kétes esetek alkalmából a belügyminiszter az utólagos anyakönyvezésnél követendő eljárást a következő körrendelettel szabályozta:

Az utólagos anyakönyvezés elrendelését minden esetben nyomozás előzi meg, amelyet azon anyakönyvvezető teljesít, akinek kerületében a kérdéses születés vagy haláleset történt és aki ennél fogva az anyakönyvezés foganatosítására hivatva van. Olyan esetekben, amidőn az anyakönyvezni szándékoló születés, illetőleg haláleset helye ismeretlen, a belügyminiszterhez kell felterjesztést tenni, aki az illetékesek kérdésében esetről-esetre határoz. A nyomozásnak általában ki kell terjednie mindazon körülményekre, melyek az anyakönyvi bejegyzésnek tárgyát képezhetik s igénybe kell vennie mindazon eszközöket, melyek az egyes eset körülményeihez képest célravezetőnek ígérkeznek. Ilyen eszközök általában: bejelentő létében ennek megidézése, az illető fél által megnevezett tanúknak, szükség esetében más olyan egyéneknek kihallgatása, kikről feltehető, hogy az anyakönyvezni szándékoló esetnek körülményeiről felvilágosítást adhatnak, esetleg okiratok, feljegyzések beszerzése stb. Az anyakönyvvezető a kihallgatott tanuktól vallomásokot, illetőleg esküt nem vesz ki.

Az anyakönyvvezető a nyomozás során egybe gyűjtött összes anyagot az A. T. 14. §-ában megjelölt közvetlen felügyelő hatósághoz terjeszti be, amely hatóság ugyanezen törvény 18. §-a szerint az utólagos anyakönyvezésre engedélyt adni jogosult. A felügyelő hatóság a betérjesztett adatok bizonyító erejét szabadon mérlegeli s az engedély megadása vagy megtagadása, esetleg további nyomozás elrendelése felett belátása szerint határoz, anélkül, hogy ezen elhatározásában formai szabályok közelebről megszorítanak. Mindenestre kíváncsok azonban, hogy azért, mert a nyomozás kevésbé lényeges adatok tekintetében eredményre nem vezetett, az engedély meg ne tagadtassék s hogy a felügyelőhatóság lehető méltányossággal járjon el különösen olyan esetekben, midőn az anyakönyvi kivonat felmutatása a félnek valamely kiváló érdekével áll összefüggésben. Mint-hogy a felügyelő hatóság hatáskörébe a törvény szerint csupán az engedély megadása tartozik, a bejegyzés szövegét szószerint megállapítani szükségtelen, kíváncsok azonban, hogy a megengedő határozatban megjelöltesse az azon lényegesebb adatok, melyek a bejegyzésbe felveendőek.

Amennyiben a közvetlen felügyelő hatóság az engedélyt megtagadná, határozata ellen az érdekeltek az A. T. 14. §-ának a), b) és c) pontjaiban megjelölt magasabb fokú felügyelő hatósághoz folyamodhatnak.

Ha a közvetlen felügyelő hatóság az engedélyt megadta, a bejegyzést az erre illetékes anyakönyvvezető haladéktalanul foganatosítani tartozik. Arra nézve, hogy a bejegyzést az anyakönyv nyomtatott szövegében vagy a lap szélén kell-e teljesíteni, a nyomozás eredménye dönt. Ha ugyanis a nyomozás során sikerült az anyakönyvezni szándékoló esetnek adatait olyan számban és olyan bizonyossággal megállapítani, hogy bejegyzésök az anyakönyv nyomtatott rovataiba beleilleszthető, a nyomtatott szöveg használata akadályba nem ütközik. Ha ellenben a kinyom-

laknak, mintha szolga lelkek magas épületekben elbujnak.

A lélek és szív összhangzó képzése az egyetlen pont, amelyen úgy az egyén, mint a társadalom életének zavartalan egyensúlya nyugszik.

Ezen irányzat érvényesítése, amely jövőnk biztató ereje, fennállásunk hatalmas támasza, viruló gyarapodásunk biztos záloga, valamint volt a multban, úgy legyen a jövőben is társulatunknak főtörekvése, főcélja.

Ezen irányban első szent királyunk neve és ótalma alatt működő társulatunk szintén helyet kér magának ama nemes versenyben, amelyet nemzetünk a jubileumi év folyamán rendez és amelyben a szellemi és anyagi téren elért haladását a világnak bemutatja.

Társulatunk szerény munkásságának nem külső vívmányait akarja a kiállításban ragyogtatni, megelégszik, ha a nemzeti irodalom által vallásunknak a társadalom mezején elhintett erkölcsi magvai bensőleg hatnak, s a szíveket nemes tettekre hevitik.

A jubileumi év!

Kinek nem dobban meg e gondolatra szíve?

Hisz a természet oltotta szívünkbe a hazaszeretetet, melyet isteni Mesterünk és apostolok példája és intő szavai után az egyház is lelkünkre köt.

„A keresztények üldöztetése korában — mondja Montefeltoi — a vértanúk kiontották vérüket hitökért, de ugyanakkor császárukért is imádkoztak.”

„A római birodalomnak sohasem voltak a keresztényeknél jobb katonái, kik a barbárokkal vívott küzdelmekben mindig kitüntették magukat, bátorságuk hasonlított a vértanúkéhoz.”

Szent Ambrus így szól: „A kereszténynek első kötelessége Istenre, második a házára vonatkozik.”

E kettős kötelesség olvadjon össze elválaszthatatlanul lelkünkben.

Mindig, de különösen e nagy nemzeti ünnepen emlékezzünk meg arról, hogy a hazának, anyagi ideiglenes javait, az egyháznak lelki, örök javait élvezzük: s amint a hazának igaz polgárai, úgy az egyháznak odaadó tagjai, felséges királyunknak hűséges alattvalói, szentséges atyáknak engedelmes fiai vagyunk és maradunk holtiglan.

zott adatoknak akár kevésbé szabatos volta, akár a nyomtatott szövegben teljesítendő bejegyzésektől eltérő természete, például az a körülmény, hogy nincs az A. T. 35., illetőleg 69. §-a értelmében a bejelentés kötelezett olyan egyén, aki a bejelentés megtétele végett megidézhető lenne és akinek bejelentése szolgálhatna a bejegyzés formaszerű alapjául, a nyomtatott szöveg használatára nézve nehézségeket támasztana: a bejegyzést a nyomtatott szöveg szabályszerű kereszttül húzásával az illető lap szélén kell teljesíteni. A bejegyzésben mindkét esetben, és pedig a nyomtatott szöveg felhasználása esetén a megjegyzés rovatban hivatkozni kell a felügyelő hatóság engedélyére.

Megjegyzem végül, hogy az egyes vallásfelekezetek lelkészeit az utólagosan anyakönyvezett esetnek a felekezeti anyakönyvbe leendő bejegyzése végett megkeresni abban az esetben is szükségtelen, ha az illető születés vagy haláleset 1895. október elseje előtt történt, mert az állami anyakönyveknek azon bejegyzései is közhitelességgel bírnak, amelyek az említett időpont előtt bekövetkezett születésekre és halálesetekre vonatkoznak. Budapesten 1896. április 2-ikán. Perczel s. k.

A néppárt és a dákorománok szövetsége. Brassóból írják: Hogy a néppárt és a nagyszebeni román agitátorok között bizonyos hallgatag szövetség van, az eddig sem volt titok. Azonban amint jobban közeledünk a választásokhoz, egyre észrevehetőbb lesz mindkét oldalon a törekvés, hogy ez a csendes kompanistaság nyílt szövetséggé legyen. Legvilágosabb bizonyítéka ennek a Gazeta Transilvaniei című román lapnak „Konferenciát kívánunk” című cikksorozata.

E cikksorozat a román nemzetiségi vezetők első és legfőbb teendőjének azt látja, hogy a párt bizalmi férfait hívják össze legközelebről, hogy így bizalmasan megállapíthassák, hogy az újra szervezendő román nemzetiségi pártnak micsoda módon kell magáról imponáló életjelt adni szemben a következő képviselőválasztásokkal. Ha a feloszlott nemzeti párt újraszervezése nélkül eddigéle úgy ahogy meg is lehetett, most már nem halaszthatják tovább, mert az ország politikai küzdelmeibe egy új tényező vegyült, mely a helyzetet a románokra nézve lényegesen megváltoztatta. A magyar ellenzéki pártok száma, ugymond, egy ujjbal növekedett meg, a néppárttal. Ennek a programjában van egy pont, amelylyel magát kötelezi, hogy céljaira a nem magyar nemzetiségek között is propagandát csináljon. Egyszóval új jelenséggel állunk szemben. Idáig a magyar ellenzéki pártok nem sokat törődtek azzal, hogy minket megnyerjenek. Most azonban a néppárt teljes erővel dolgozik, hogy egy zászló alá sorakoztasson minket is, nemzetiségeket azokkal, kik ellenségei voltak az egyházpolitikának. A románok a jövő választásoknál szemben találják magokkal a kormánypártot és magok mellett a néppártot, mely az ellenzéki lobogó és a „közös keresztényi küzdelem” jelszava alatt rajta van, hogy sorait közülünk vett elemekkel kiegészítse. — A Tribuna a Ratiu lapja, mindjárt e cikksorozat elsőjének megjelenése után kijelentette ízenetül a Gazetanak, hogy e bizalmas értekezlet összehívására Ratiu már régóta gondol, aki meg is tette erre vonatkozóan a szükséges intézkedéseket.

Ezek után az előzmények után tény gyanánt fogadhatjuk el, hogy a románok a legközelebbi választások alkalmával nem fognak tétlenül vesztgelni. Csakhogy ez akcióba nem saját lobogójok alatt fognak bele menni, mert az ellenkezni a román nemzetiségi politika egyik sarkalatos tételével, a passzivitással, hanem a dákoromán és irredentista hadijelvények nélkül, mint a néppárt szövetségesei. És nem lehetetlen, hogy az ország némely, tulnyomó többségében román választókkal bíró kerületében román nemzetiségű néppárti képviselőjelöltekkel is fogunk találkozni.

Urechia visszavonulása. Az román kulturliga utolsó tisztújító közgyűlését a mult év június havában tartotta, amely alkalommal a liga vezetése kizárólagosan a liberális párt matadorjainak a kezébe került. Mikor az ősszel a liberálisok kormányra kerültek, ezzel egyidejűleg jóformán a liga tevékenysége is megszűnt. Sturdza miatt nem folytathatta magyarellenes agitációját. A macedoniai és dobrudzsai kérdés tárgyában meg azért nem mert valami határozottabb akcióba kezdeni, mert attól féltek a vezetők, hogy a konzervatív ellenzék szabadabban mozoghatván, mint a külpolitikai tekintetekből is mérsékelt kormánypárt, ez újabb akció során a liga vezetését a maga kezéi közé keríti s pártcéljaira épp úgy felhasználja, mint a liberális párt tette. A liga e stagnáló állapotát a bukaresti Epoca aggodalmasnak találván, egyik munkatársát most, midőn az ideai tisztújítás küszöbön van, információk szerzése végett elküldötte Urechiahoz. Az Epoca a beszélgetés közérdekű részét az április 12-ki számában tette közzé, amely beszélgetés a következő dolgok körül forgott.

Tekintettel a jelenlegi helyzetre, azt kezdeztem Urechiatól: mit szándékozik tenni, hogy ezt a nemzeti kulturális intézményt megmentse?

— Össze fogom hívni a liga közgyűlését rövid idő alatt.

— Van valami határozott terve erre vonatkozólag?

— Igen. A meghívókat már holnap elküldöm minden fiókhoz, hogy legyen idejük küldöttjeiket a pünkösdkor tartandó nagygyűlésre megválasztani.

— És mi célja lesz e nagygyűlésnek?

— Be fogom adni lemondásomat s azt hiszem, hogy ugyanezt fogja tenni az egész választmány. El vagyok fáradva; *többet nem dolgozhatom semmit.*

— Talán az őnt környező egyének miatt nem dolgozhatik?

— Előrehaladt korom miatt. Nem látja, hogy a liga dolga nem úgy megy, mint régen? *En visszavonulok feltétlenül* és semmiesetre sem lépek vissza a választmányba. Egyszerű tag akarok maradni, aki megfizeti a tagsági díját. Egyébre nem vágyom.

Az *Epoca* e beszélgetés közlése után megjegyzi, hogy a román közönség, amely eddig oly bőkezűen támogatta a ligát, az utóbbi hat hónap alatt egyre jobban elfordult a ligától. Emiatt a liga jóformán teljesen szünetel és pénzügyi helyzete is nagyon gyöngye. Csak még egyedül a főváros nem vesztette el régi lelkesedését és kedvét a ligával szemben. Emiatt a bukaresti fiók pénzügyei is kedvezőbbek, mint a vidékiek, ahol a tagsági díjak fizetése majdnem teljesen szünetel. — Az *Epoca* e tudósításával kapcsolatosan csak azt jegyezzük meg, hogy többen a ligát oly módon akarják szervezni, mint az *EMKE* van. Azt hiszik, hogyha a liga lemond minden politikai akcióiról s tevékenységét tisztán a királyságbeli románságnak szenteli, az elvesztett rokonszenvét mégis csak vissza fogja hódítani.

KÜLÖNFÉLÉK.

Isteni tisztelet fog tartatni folyó évi április hó 26-án délelőtt fél 10 órakor a helybeli ev. ref. templomban.

A minisiterelnök elösmereése. A minisiterelnök vármegyénk főispánjának a közg. bizottság 1895. évre vonatkozó, idejében felküldött és jól megszerkesztett felévi jelentésért, valamint a főispáni kísérlrat kimerítően tájékoztató alaposságaért öszinte elösmereését és köszönetét nyilvánította.

Új anyakönyvvezető. Vármegyénk nagy-rebrai anyakönyvi kerületébe a belügyminisiter Rusz Efraim segédjegyzőt nevezte ki anyakönyvvezetővé, akit egyszerűsmd a házassági anyakönyv vezetésével és a házasságkötésnél való közreműködéssel is megbízott.

Millenniumi előértekezlet. Vármegyénk főispánja Gr. Bethlen Pál ur ö méltósága városunk irányadó köréből tekintélyes számú tagokból álló értekezletet hívott össze f. hó 19-én délelőtti 11 órára hivatalos helyiségébe, a millennium megünneplésére vonatkozó program megbeszélése és megállapítása céljából. Megnyitó beszédében hangsúlyozva emelte ki, hogy midőn országsszerte minden vármegyéje hazánkban egymással versenyre kelve teszik meg előkészületeiket az ünnepély minél impozánsabbá. tétele tekintetéből, vármegyénk sem maradhat hátra, sőt meg van győződve, hogy egyérzülettel fogja kivenni ez ünnepélyből a maga részét annak lakossága felekezeti és nemzetiségi különbség nélkül.

Az ünnepély főbb pontjai a következőkben lettek megállapítva:

Május hó 9-én lesznek az iskolai ünnepélyek az egyes iskolák előljáróságai által megállapított tárgysorozattal.

Május hó 10-én délelőtt az összes felekezetek templomaiban hálaadó istentiszteletek fognak tartatni, melyeken a vármegye, a város, a kir. tövénysszék és a többi hivatalok küldöttségileg fognak részt venni.

Május hó 17-én fog a vármegye újonnan készült diszlobogója fölavatatni kellő ünnepélyességgel városunk főterén a helybeli felekezetek összes papjai által mondandó imák kísérlatában. Tervbe van véve ez aktusnál zene és ének programmba osztása is. A zászló fölavatása után, melyet az országos banderiumban résztvevő banderisták fognak vinni, a már fölavatott lobogó alatt fog a vármegye közönsége a vármegyeház nagytermében tartandó diszközgyűlésre fölvonulni. A közgyűlés tárgyait fogják képezni: elnöki megnyitó Gróf Bethlen Pál főispán ur ö méltósága által. Ezután ö Felsége, dicsőségesen uralkodó királyunkhoz hódoló felirat intézése tárgyában előterjesztés. A hódoló felirat megszerkesztésével Takács Károly vármegyei főjegyző bizatott meg. Egy másik főtárgya lesz a diszközgyűlésnek vármegyénk rövid monografájának fölvasása és jegyzőkönyvre vétele, melynek megszerkesztésével Kualet Godofréd alispán, Dr. Berger Albert tanár bizatott meg — annak stílárís szempontból való átnézésére pedig Dr. Csernátoni Gyula kir. tanfelügyelő kéretett föl.

Tervbe van véve a diszközgyűlés napján este a városi vendéglő nagy termében egy nagyobb szabású tánczestély rendezése is, mely irányban indítandó mozgalom élén Dicsőffy Kálmán kir. mérnök áll, mint rendező bizottsági elnök.

Városunk polgármestere az értekezlet által fölkeretett arra, hogy felhívásokat intézzen a főtéri és fautezai lakóssághoz a lakházaknak május hó 27-én nemzeti lobogókkal leendő ellátása és földiszítése végett. A magunk részünkről is szíves készséggel kérjük föl a főtéri és fautezai, valamint általában városunk összes lakósságát, hogy ugy május 10-én, mint amidőn az egész haza minden templomában hálaadó tohászok mondatnak, valamint május hó 17-én, midőn vármegyénk fog ünnepelni, lakóházaikat földiszíteni, nemzeti lobogókkal ellátni szíveskedjenek.

Jólesik remélnünk, hogy a millenniumi ünnepély minden részletében oly szép eredménnyel fog lefolyni, hogy tanuságát fogja szolgáltatni annak, hogy a hazaszeretben közöttünk különbség nincs.

A király millenniumi alapítványa. A bécsi Teréziánumban a jövő 1896—97. iskolaévre a király a Mária Terézia-féle báttaszéki alapítványi helyen, valamint a király nevét viselő alapítványi helyen kívül Magyarország ezredéves fennállásának emlékére öt új magyar teljes alapítványi és tíz, egyenként évi ötszáz forinttal segélyezendő félfizetéses helyet engedélyezett. Az alapítólevél értelmében a Mária Terézia-féle báttaszéki alapítványi helyre, valamint a Magyarország ezredéves fennállásának emlékére szervezett s a Mária Terézia-féle báttaszéki alapítványi helyekhez csatolt új magyar teljes alapítványokra csak a magyar főuri, vagy magyar nemesi rendből származó, a katolikus hitvallást követő ifjak pályázhatnak. De a király nevét viselő alapítványi helyre, valamint a Magyarország ezredéves fennállásának emlékére szervezett tíz félfizetéses helyre minden, akár a római vagy a görög katolikus, akár az ágostai vagy helvét, akár a görög-keleti vagy unitárius hitvallást követő, bármely rangú vagy rendű, nemes vagy nem nemes származású, magyar állampolgársággal bíró szülöktől Magyarországon született ifjak tarthatnak igényt. Teréziánumi alapítványi és félfizetéses helyre csak olyan növendéket vesznek fel, aki életének nyolczadik évét már elérte, de a tizenkettediket még tul nem haladta és akinek szülői vagy gyámja kötelezőleg kimutatják, hogy a teljes alapítványi helynek évenként kétszáz forintba menő mellékiadásait, a félfizetéses helyeken pedig az ellátási díjat és a ruházatra való pénzt meg tudják fizetni. A pályázat ez év májusának 15-én jár le.

Érettségi vizsgálati biztosság a helybeli ev. luth. felekezeti főgimnáziumhoz a vallás és közoktatásügyi minisiter Hörk József ág. ev. főiskolai tanárt nevezte ki.

Meghívás. A besztercei államilag segélyezett községi polgári iskola kertjében — hazánk ezer éves fennállásának emlékére — ültetett fák ünnepélyes felavatása folyó év április hó 25-én szombaton reggel 8 órakor veszi kezdetét, mely ünnepélyre a szülők és az iskolai ügyek iránt érdeklődő n. é. közönség tisztelettel meghívotnak.

Vizsgázott tisztí orvos. Dr. Haimann József, bessenyői járási orvos e hó 10-én Kolozsvárt a tisztí orvosi vizsgálatot kitűnő eredménnyel letette.

Feltételes megállóhely. A szamos-völgyi vasút Beszterce-Deési vonalán, Sajó-Magyaros és Szeretfalva állomások közt fekvő 16 sz. örháznál „Árokalja” elnevezéssel f. évi május hó elsejétől feltételes megállóhely fog létesíttetni.

Emlékfák ültetése. Városunk polgármestere a koresolya pálya jobb oldalán a fürdőintézetekhez vezető uton hazánk ezeréves fennállásának emlékére 57 darab szép növésű gesztenyefát ültetett s az így alakult sétahelyet „Millenniumi sétátnak” keresztelte el.

Tűzi láрма. F. hó 17-én este fél 8 órakor a toronyór tűzet jelzett. Szájrol-szájra járt a rémes hír, hogy a besztercei faipartársulat faraktára és fakészlete ég. Derék tűzoltóink is gyorsan kivonultak a helyszínére, de csakhamar vissza is tértek, mert az egész tűzi láрма, csak egy kémény kigyulladását jelezte, melyet minden nagyobb segély nélkül hamarjában el is oltottak.

Félelemből öngyilkosság. Nagy-Sajón a napokban egy 17-éves szolgálégény felakasztotta magát, mert egy reábízott borja a jászolba esett. Mikorra a szerencsétlen szolga tettét észrevették, már meg volt halva, a borjunak pedig semmi baja sem történt.

Ezredévi ünnepség. A besztercei állami népiskola már megkezdte hazánk ezredéves fennállásának ünneplését. Ugyanis f. hó 17-én az iskola rendelkezésére bocsátott sétátni kertben emlékfákat ültetett. Az ünnepélyen a kir. tanfelügyelőség és az iskolai gondnokság is képviseltette magát.

Az ünnepély a következőleg folyt le: Nyolcz órakor diszbe öltözött tanulók kettős sorban a helyszínére vonultak, a Hymnusz eléneklése után a faültetés vette kezdetét.

Az első fát ö Felsége, dicsőségesen uralkodó királyunk nevérol keresztelték el, s beültetésénél egy tanuló messze csengő hangon a következőket mondotta: „Virulj sokáig, hirdesd a jövő nemzedéknek a nagy király, dicsőségesen trónoló urunk I. Ferencz József ö felsége nagy tetteit.” Eljen a király.

A második fa a hazái volt, mely a következő szavak mellett lett elültetve: „Zöld lombokkal ékeskedve századokon át, hirdesd, hogy hazánk már ezerévet élt, s hogy földjét a szent szabadságnak, a honszerelémert honfíver áztatá. — Hirdesd minden honpolgárnak, hogy „első és legszentebb a haza” s e hon mindig a szent szabadság földje. „Eljen a haza sok ezredéven át.”

A nemzet fájánál a következők mondatnak: „A magyar nemzet ezerév előtt fegyverrel foglalta el e szent hazát; — fegyverrel védelmezte meg ezeréven át. — Sok csapás érte nemzetünket, de soha sem csüggedett el, mert Isten mindig vele volt, megsegítette, mint nemes tulajdonokkal, hősi bátorsággal, vitézséggel megáldott nemzetet.

Istenünk légy nemzetünkkel még sok ezeréven át, áldó kezéd terjeszd ki e hon minden polgárára, hogy hazánk mindig boldog lehessen. Eljen soká a dicső magyar nemzet!”

Ezek után még Br. Bánffy, Dr. Wlassics, Gróf Bethlen Pál, Dr. Csernátoni Gyula, a gondnokság és Szentpéteri J. igazgató neveire lettek fák keresztelve.

A faültetés ténye után az iskola igazgatója

meleg és hatásos szavakban vázolta a nap jelentőségét s a fákat a gyermekeknek kegyeletileg ajánlva, a szép ünnepély véget ért.

Megrendítő családi tragédia játszódott le tegnap reggel 9 órakor Zintz Ede, a helybeli múmalom könyvvezetőjének erszényutczai lakásán, mely csakhamar nagy számú kíváncsi tömeget gyűjtött a szörnyű eset színhelyére.

Eddig még ismeretlen okokból ugyanis a nevezett könyvvezető a saját lakásán egy 9 milliméteres revolverből két lövést irányzott nejjére, a ki a második lövésre eszméletlenül bukkott a szoba padlójára. A gyilkos szándék látszólag végre volt hajtva s most csak a földi igazságszolgáltatás gyors és önkéntes alkalmazása volt hátra. Ezt is elvégezte a szerencsétlen férj, midőn alig néhány másodperc múlva balkezeével balhalántékának irányozta a revolvert s egyetlen jól alkalmazott lövéssel kioltá a maga életét. A magáét csupán, mert a nőt egyik lövés sem érte életveszélyesen s csakhamar magához térve, az időközben megjelent ügyészi és vizsgálóbírószági kiküldöttek által ki is hallgattatott.

Alig hihető el az a tény, hogy a nőre irányzott mindkét lövés érte a fejet, de egyik golyó sem törte át a koponyát. Az első lövés a homlokán a bőr alatt a fejtetőig hasított egy könnyebb sebet s onnan a szoba falába furódott; a második a fej hátsó részén, a tarkó táján találta a célszöveget, de ez is — valószínűleg a dús hajzat által meggyengítve — irányt változtatott s csak a fejbőr alá hatolva okozott kisebb sérülést; úgy, hogy egy párszor ismétlődő ájulási eset után a nő a padlóatról fel is kelt s maga helyezkedett el — férje hulláját görcsös zokogás között szemlélve — a pamlagon.

Az orvosok közül Ziegler és Keintzel jelentek meg az eset színhelyén s ök konstatálták, hogy a nő sebesülése nem életveszélyes. A szerencsétlen férj azonban az életnek visszaadható nem volt.

A kihallgatás a szörnyű tett okából semmit, csupán a lefolyás részleteit tudhatta meg; a nő lelki állapota miatt hosszabb és mélyrehatóbb vizsgálat különben se volt keresztlvihető.

Az öngyilkos férj hulláját a hatóság rendőri bonczolás alá vette.

Tavaszi megyei közgyűlés. Vármegyénk törvényhatósági bizottsága a mint már jeleztük tavaszi rendes közgyűlését e hó 29-én fogja megtartani. A terjedelmes tárgysorozatba felvett ügyek közül, mint fontosabbakat a következőket említhetjük meg. 1. Belügyminisiteri leirat, melynél fogva több állás rendszerezése s dologi kiadások fedezetére pót javadalmazás nem engedélyeztetik. 2. Belügyminisiteri leirat a községi s Beszterce városi ebtartási szabályrendelet módosítása iránt. 3. A Varrarán volt megyei pénztárnok által elsikkasztott összegek megtérítése iránti belügyminisiteri intézkedés. 4. Az ezredéves ünnepély emlékére rendezendő diszközgyűlés iránti előterjesztés. 5. A városi képviselő testület határozata a városi regálé szabályrendelet módosítása iránt. 6. A városi képviselő testületnek, a városi mezőgazdasági bizottság szervezéséről szóló szabályrendelet. 7. Sopron sz. kir. város közönségének a szólásszabadsággal való visszaélés meggátlása tárgyában intézett átirata. 8. Schuller Frigyes árvaszéki elnök 900 frt. megjutalmazási kérése. 9. Az erdélyi Kárpát-egyesület s 10. a nagyszebeni „Siebenbürgischer Karpathenverein” segélyiránti kéréseik. 11. B.-Prund községnek az ottani gör.-kel. egyház részére adandó 500 frt segély iránti határozata. 12. A III-ik aljegyzői s két szolgabírói állás betöltése választás után. 13. Javaslat a gyermekek utónevének az állami anyakönyvekbe való mikénti bejegyzése iránt. 14. A Tisza-Füred vidéki ezredéves emlékoszlop emelésére szolgáló segély iránti kérés.

Nyilvános köszönet. A „naszodi magyar daloskör” által husvét második napján rendezett estély összes bevétele 90 frt 75 kr. volt. Ez összegből 42 frt 75 kr. felülfizetéseköl folyt be. Fogadják mind a felülfizetők, mind az estély sikerén fáradozott egyének elismerő köszönetünket.

Naszód 1896, április 22. A rendezőség.

Nyilvános elszámolás és nyugtázás. A „Besztercei Kör” vigalmi bizottsága által a f. 1896-ik év első hónapjaiban rendezett tánczestélyek összes bevétele volt 369 frt 10 kr. kiadás 188 frt 83 kr. és így 180 frt 27 kr. tiszta jövedelem gyarapította a kör pénztárát. A f. évi január hó 11-én tartott tánczestélyen befolyt: 18 családjegyért 27 frt 37 személyjegyért 37 frt és felülfizetéseköl 26 forint összesen 90 frt. Felülfizettek ez alkalommal a következők: Rohrich Sússe 10 frt, Csernátoni Gyula 1 frt, Kallus Lajos 2 frt, Laitner Elek 4 frt, Dr. Hajnal Géza 1 frt, Takács Károly 2 frt, Br. Mattenkloist 4 frt, Brecher Dávid 2 frt.

A február hó 1-én tartott tánczestélyen befolyt 25 családjegyért 37 forint 50 kr. 49 személyjegyért 49 frt, 10 tánczrendezői jelvényért 1 frt, felülfizetésekből 17 frt 50 kr. összesen 105 frt, ez alkalommal felülfizettek:

Tergovits Károly 1 frt, Rohrich Ede 1 forint, Dr. Hajnal Géza 50 kr., Blumenfeld Izsák 2 forint, Weisz Ignác 1 frt, ifj. Brecher Dávid 1 frt 50 kr., Brandt Viktor 1 frt, Dr. Csernátoni Gy. 1 frt, Br. Mattenkloist J. 4 frt, Pellion Márton 50 kr., Berger Gyula gyógyszerész 50 kr., Herschmán Károly 1 frt, Tachauer Adolf 50 kr., S. S. 50 kr. Keresztes Emil 1 frt, Hajnal Joachim 50 kr.

A február hó 18-án tartott tánczestélyen befolyt jegyekért 85 forint, egy rendezői jelvényért 10 kr.

felülírtésekből 24 frt 50 kr. együtt 109 frt 60 kr. Felülírtettek:

Néhay Leopold 1 forint, Gr. Klebelsberg Béla 8 frt, Gr. Lázár Imre 3 forint 50 kr., Kimmelmánn Joáchim 3 frt, Dr. Hajnal Géza 50 kr., Herschmann Károly 1 frt 50 kr., Dr. Brecher József 2 frt, Dr. Csernátóni Gyula 1 frt, Br. Mattenkloit János 4 frt.

A március hó 7-ikén tartott estélyen betolyt jegyekért és táncjelvényekért 57 frt 50 kr. felülírtésekből 7 frt, összesen 64 frt 50 kr. Felülírtettek:

Rohrlich Ede 1 frt, X. ur 50 kr., Brandt Victor 50 kr., Dr. Csernátóni Gyula 1 forint, Dr. Csávássy Gyula 1 frt 50 kr., ifj. Láni Godofréd 1 forint, Dr. Brecher József 1 frt, Kualess Godofréd 50 kr.

A szíves felülírtetőknek köszönetét fejezi ki ez uton is a *Rendezőség*.

Szerkesztők előnye az évezeres kiállítás.
Az ezeréves országos kiállítás igazatósága köriratban értesítette a hazai lapok szerkesztőseit, hogy minden igazolt hivatásos hírlapíró a kiállítás tartama alatt valahányszor Budapestre megy a kiállítás, a kiállítási ünnepségek megtekintésére, akár írásban jelenti ki ezt a szándékát, akár személyesen jelentkezik a kiállítás sajtó osztályában, *budapesti tartózkodása idejére időleges szabadjegyet* nyer, amely mindazon jogokat és kedvezményeket biztosítja, mint az állandó szabad jegy.

Jótekonysági és önszegélyző fiók - egyesület.
A „Bárá Hirsch Mór” féle jótekonysági és önszegélyző egyesület, melynek székhelye: Budapest fő- és szék-város, mint az ország több városában, itt nálunk is egy fiók egyetlet szándékozik fölláttatni, s az eszme annyira föl van már karolva, miszerint biztos a remény, hogy rövid idő alatt megvalósul. Az ügy élén városunkban a „Kollmann és Keresztes” kereskedői czég és Dr. Bartha József kir. törvényszéki orvos, mint a székes fővárosi egyesület megbízottjai állanak. Már igen sokan be is iratkoztak tagokul ez egyesületbe, mely az eddig létező, ugy nevezett biztosítási intézetek sorában a legajánlatosabb, s a belépő tagoknak — kevés áldozat mellett — nagy előnyöket biztosít. — Az egyesület belügyminiszterileg megerősített alapszabálytal bir, s két irányu czélja és működési köre van u. m. a jótekonyság gyakorlása és az önszegély. Törzs tagjait és azok hozzá tartozóit betegség esetén az egyesület költségén gondos orvosi gyógykezelésben, gyógyszerek díjmentes kiszolgáltatásában és a törzstagok betegsége esetén heti 5 frt. pénzsegélyben részesíti, valamint elhalálozása alkalmából annak hátra maradt családját megfelelő pénzsegélyvel gyámolítja.

Az egyesület 3 osztályt állított fel, és pedig: Az A) osztályba felvétetnek tagok 40 éves korig; havi járulék 2 frt. 50 kr.; a tag elhalálozása esetén hátramaradottjai az alapszabályokban foglalt feltételek mellett 1200 frt. segélyösszegben részesülnek. A B) osztályba felvétetnek tagok 45 éves korig; havi járulék 1 frt. 70 kr.; a tag elhalálozása esetén hátramaradottjai ugyanazon feltételek mellett 600 frt. segélyösszegben részesülnek, végre: A C) osztályba felvétetnek tagok 50 éves korig; havi járulék 1 frt. 30 kr.; a tag elhalálozása esetén hátramaradottjai ugyanazon feltételek mellett 300 frt. segélyösszegben részesülnek. — Beiratási díj egyszer s mindenkorra: az A) osztályban 2 frt. 50 kr., — a B) osztályban 1 frt. 70 kr. és a C) osztályban 1 frt. 30 kr. ezenkívül minden osztályban 50 kr. orvos-vizsgálati díj fizetendő. A havi tagsági járulék az A) osztályban 3-szoroság, a B) osztályban 6-szoroság és a C) osztályban 12-szereséig fokozható s ennek megfelelően a segélyösszeg is 3-, 6- és illetve 12-szeres mértékben fokozódik. Az alapsegélyösszeget meghaladó segélyösszegek felét a törzstag 20 évi befizetés után még életében felveheti. Tagul felvétetik minden feddhetlen jellemű egyén, állás, vallás és nemre való különbség nélkül.

Jelentkezéseket elfogad városunkban a „Kollmann és Keresztes” czég. — Melegen ajánlhatjuk e jóra való egyesületet, az érdeklődők s különösen a családok figyelmébe.

A Szent-Istvántársulat f. április hó 16-án tartotta rendes évi közgyűlését Budapesten, *Vasary* Kolos herczeg-primás elnökle alatt. Az elnöki megnyitó, melyet lapunk mai tárczarovatában egész terjedelmében közlünk *millennárius* beszéd volt, méltó az apostoli álláshoz és a providenciális alkalomhoz. Ezzemenete az országos kiállítást aposztrofálta, amely a nemzeti ünnepnek két hét múlva középpontja lesz; az elme a műveltség diadalát ünnepli benne, de óv az egyoldalú anyagi előhaladástól, serkent a szív és a lélek összhangzó képzésére, mint amely egyedül rak biztos alapot a műveltség építményei alá. Es fennen hirdeti, hogy ezt az alapot: az *erényt* s annak kapcsait: az *egymás iránti szeretetet, türelmet, engedelmisséget, jótekonyságot* mindenki, tudós és tudatlan, szegény és gazdag megszerezheti.

Vajha a mély tudomány főpap arany szavai elhatnának az ország minden zugába buzdítva és lelkesítve, hogy megszűnjének azok a vészcsapások, amelyek az erényt gázolják közéletünkben, hogy a szeretet, türelem, engedelmisség és jótekonyság, melyek egy hosszú évezeren át nemzeti erényeink voltak, lehessenek nemzeti nagygyálevésünknek biztosító zálogai egy újabb évezeren át. A nagybecsű beszédet ajánljuk olvasóink figyelmébe.

A református ünnepségek. A millennium egyházi és iskolai megünneplését a reformátusoknál a konvent fogja véglegesen megállapítani. Az ünneplés módjára és idejére azonban már megállapodásra jutot-

tak az egyházkerületek elnökségei. Az iskolai ünnepségek május 9-én, az egyháziak 10-én lesznek. Kiss Áron, Kun Bertalan és Szász Károly püspökök már szétküldötték az erre vonatkozó utasításokat. Az iskolai ünnepségek módozataira nézve a közoktatásiügyi miniszter által kiadott programot tartják szem előtt.

Esküdtészeki ítélet. Radnóti Dezső, az Eke főtitkára és Kuszó István a kolozsvári 48-as ereklje muzeum öre között még a mult év folyamán fölmért és sajtó útján elkövetett becsületsértési ügyben az esküdtészek f. április hó 14-én tartotta meg a tárgyalást, melynek befejeztével az esküdtészek Kuszó Istvánt becsületsértés vétségében vétkesnek mondotta ki s 20 frt fő és 5 frt mellékbüntetésre ítélte, valamint a perkölségek megfizetésében is elmarasztalta.

Hiteliszövetkezetek az igazságügyminiszternél.
Hegedűs Sándor országgyűlési képviselő vezetésével az önállóan működő hiteliszövetkezetek országos értekezletének intéző bizottsága tisztelt az igazságügyminiszternél, hogy neki a hiteliszövetkezetek kívánalmait és sérelmeit tartalmazó emlékiratot átnyujtsák. A küldöttség tagjai voltak: Ribáry József főrendiházi tag, dr. Zádor Lajos, dr. Szántó Sámuel, Soós Károly, dr. Perl József, Theczay Mór, dr. Bakonyi Ferencz, Mautner Adolf és dr. Karácsonyi Lipót. Hegedűs képviselő beszédében hangsúlyozta, hogy a volt igazságügyminiszter megbízásából dr. Nagy Ferencz által elkészített törvényjavaslat a szövetkezetekről oly határozatokat is tartalmaz, amelyek az önállóan működő hiteliszövetkezetek áldásdus működését megnehezítenék, sőt egy részének tovább működését lehetetlenné tennék. Ez a körülmény arra indította az országban működő önálló hiteliszövetkezeteket, hogy egy országos értekezleten ezt a javaslatot megvitassák és ennek eredményeképp azzal a kérelemmel nyujtja át az emlékiratot, hogy a miniszter az új szövetkezeti törvény alkotásánál az abban foglalt kívánalmakat kellő figyelemben részesítse és az esetleges szaktanácskozmányokkal e szövetkezetek képviselőinek nézeteit is hallgassa meg. A miniszter a küldöttséget a legszivesebben fogadta és válaszában megjegyezte, hogy az emlékiratot tanulmányozni és az abban foglaltakat lehetőség szerint figyelembe venni és a kérelem egyéb részét teljesíteni fogja.

Millenniumi levelezőlapok. Folyó évi május hó elsejétől a postán új ezredévi képes levelező lapokat fognak forgalomba bocsátani. A levelezőlapok képei történeti, kiállítási stb. vonatkozásúak. Árak 2 és 5 krajczár.

Felolós szerkesztő és kiadó-tulajdonos: Balázs József.

Az ó-radnai járás főszolgabirájától.

Sz. 2108—1896.

közig.

Pályázati hirdetmény.

Besztercze-Naszódvármegye ó-radnai járásához tartozó Oláh-Szent-György nagyközségben a jegyzői állás üresedésbe jöven, arra ezennel pályázatot nyitok.

Javadalmazás évi 500 frt. készpénzfizetés, szabad lakás és kert használata. A megválasztandó jegyző-anyakönyvvizetővé is ki fog nevezettni, s ebbeli működéséért 50 forint állami díjban részesül. —

Felhivom tehát mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy 1883. l. t. cikk 6. §-ban irt képességüket s az állam nyelv mellett a román nyelvből teljes jártasságukat igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket, ez évi május hó 10-ig hozzám nyujtsák be.

Az elkéssetten beérkező folyamodványokat nem veszem figyelembe.

Ó-Radnán, 1896. április hó 8-án.

Dr. Hunyadi Imre, s. k.

főszolgabíró.

Sz. 25—1896. vh.

Árverési hirdetmény.

Alolirt bírósági végrehajtó az 1881. évi 60. t.-cikk 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a besztterczei kir. törvényszéknek 1895. évi 7111 számú végzése következtében Dr. Wagner Albert ügyvéd által képviselt Beszttercze-Naszód megyei zálogkölcsön és hitelintézet javára Parkulab Juon és társa ellen 57 frt — kr. s jár. erejéig foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 357 frtba becsült u. m. marhák és egyéb ingóságokból álló nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a besztterczei kir. járásbírósnak 13752—1895 számú végzése folytán 57 frt — kr. tőkekövetelés, ennek 1895 évi április hó 13-tól járó 6% kamatai és eddig összesen 17 frt 91 krban bíróilag már megállapított költségek erejéig Sajó-Solymoson a község házában leendő eszközzésére 1896 évi április hó 30 napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881 évi LX. t.-cikk 107 és 108 §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Besztterczén, 1896. évi április hó 4-én.

Merza János,

kir. bírósági végrehajt.

Sz. 1701—1896.

tlkv.

Árverési hirdetmény.

A besztterczei kir. törvényszék mint tlkvi hatóság részéről közhírré tétetik, miszerint Löw György besztterczei felperes részére 118 forint 3 kr. tőke, annak 1893. évi február 1-től folyó 6% kamata 49 frt 85 kr. eddigi jelenleg 4 frtban megállapított és még az ezután felmerülő költségek behajtása végett Szász-Szent-Györgyi Bidner Györgyné szül. Fábi Mária alperesnek a besztterczei kir. törvényszék területéhez tartozó Szász-Szent-György községben a 459 számú tjkvben, A 1—6 rendszám alatt felvett ingatlanokra valamint a szász-szent-györgyi 1461 sz. tjkvben 1—48 rendszámok alatt felvett ingatlanokból jutalékára, az ingatlanok felerészére az árverés elrendeltetik, s annak megtartására újabb hatánapul 1896. évi május hó 7-ik napjának d. e. 9 órája Szász-Szent-Györgyön a községi irodába kitűzetik.

Kikiáltási ár:

A 459 sz. tjkvben foglalt ingatlanok 803 $\frac{1}{2}$ hrsz. 28 frt, 3545 $\frac{1}{2}$ hrsz. 101 frt, 5227 hrsz. 9 frt, 6714 hrsz. 8 frt, 7667 hrsz. 52 frt, 9610 hrszám 21 frt,

Az 1461 hrsz. tjkvbeni jutalék: a 160,161 $\frac{1}{2}$ hrsz. 136 frt, 50 kr. 995 $\frac{1}{2}$ hrszám. 11 frt, 1050 hrsz. 19 frt, 50 kr. 1123 hrsz. 27 frt, 1143 hrsz. 13 frt, 50 kr. 1587.1588 hrsz. 18 frt, 1768 hrsz. 3 frt, 50 kr. 1879 hrsz. 2 frt, 2386 hrsz. 22 frt, 50 kr. 2573 hrsz. 4 frt, 3338 $\frac{1}{2}$ hrsz. 5 frt, 3503 hrsz. 6 frt, 3716 $\frac{1}{2}$ hrsz. 10 frt, 50 kr. 3760 hrsz. 6 frt, 50 kr. 3934 hrsz. 17 frt, 3954 hrsz. 10 frt, 4847 hrszám 6 frt 50 kr. 4965 hrsz. 6 frt, 5101 hrsz. 9 frt, 5323 hrsz. 5 frt, 5418 hrsz. 10 frt 50 kr. 5556 hrsz. 6 frt, 5576 hrsz. 11 frt 50 kr. 6100.6101 hrszám 4 frt 50 kr. 6176 hrsz. 7 frt 50 kr. 6445 hrsz. 3 frt, 6659 hrsz. 2 frt, 6745 hrsz. 27 frt, 6830 hrsz. 2 forint, 7002 hrsz. 1 frt, 7030 hrsz. 4 frt, 7158 hrsz. 15 forint, 7519 hrsz. 9 frt, 7577 hrsz. 4 frt 50 kr. 7629 hrszám 1 frt 50 kr. 7699 hrsz. 11 frt, 7843 hrsz. 2 frt 50 kr. 8298 hrsz. 4 frt, 8961 hrsz 19 frt 50 kr. 9269.9270 $\frac{1}{2}$ hrsz. 11 frt 50 kr. 9295 hrsz. 5 frt 50 kr. 9522 hrsz. 17 frt 50 kr. 9611.9612 hrsz. 22 frt, 9893 hrsz. 22 frt 50 kr. 10794 hrsz. 8 frt 50 kr. 10939 hrsz. 20 forint, 11303 hrsz. 14 frt, 11448 hrsz. 7 frt 50 kr.

Bánatpénzül a kikiáltási ár 10% készpénzben vagy ovadék képesnek nyilvánított értékpapírokban az árverező biztos kezéhez előre lefizetendő.

A vételár két részletben fizetendő le a besztterczei kir. adóhivatalnál és pedig az első részlet 60 nap alatt, a második részlet 90 nap alatt az árverés napjától számítva.

Az egyidejűleg megállapított árverési feltételek a hivatalos órákban ezen kir. tlkvi hatóságnál és Szász-Szent-György község előljárárságnál megtekinthetők.

A kir. törvényszék mint telekkvi hatóság.

Besztterczén, 1896. évi március hó 9-én.

Ince,

kik, egyesbíró

Szám 214—1896.

vh.

Árverési hirdetmény.

Alólírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a besztterczei kir. járásbírósnak 1895. évi 1278 számú végzése következtében Jákob János besztterczei ügyvéd által képviselt Csallner Regina javára Neckel Alfred besztterczei lakos ellen 133 frt. 56 kr s jár. erejéig foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 330 frt 50 krba becsült u. m. házi butorokból álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a besztterczei kir. bíróságnak 751—1896 számú végzése folytán 133 frt 56 kr. tőkekövetelés, ennek 1895 évi június hó 15-től napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 28 frt 30 krban bíróilag már megállapított költségek erejéig Besztterczén a városházánál leendő eszközzésére 1896. évi április hó 28 napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi 60. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőknek becsáron alól is el fognak adatni.

Kelt Besztterczén, 1896. április 18-án.

Merza János,

kir. bírósági végrehajtó

Hirdetéseket
elfogad és a
legjutányosabban
számít a
BESZTERCZE
kiadóhivatala.